

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА**

Факультет мистецтв імені Анатолія Авдієвського

“Затверджено”

На засіданні Приймальної комісії
НПУ імені М. П. Драгоманова
Протокол № _ від «__» __ 2021р.
Голова Приймальної комісії
_____ Андрущенко В. П.

“Рекомендовано”

Вченою радою факультету мистецтв
імені Анатолія Авдієвського
Протокол № 7 від «27» січня 2021р.
Голова Вченої ради
_____ Федоришин В.І.

**Програма вступного фахового випробування (співбесіди)
для громадян України, іноземних громадян та осіб без громадянства,
при вступі на навчання для здобуття ступеня бакалавра
на основі вже отриманого ступеня молодшого спеціаліста
(або молодшого бакалавра)**

галузь знань: 01 – Освіта

спеціальність : 014 Середня освіта (музичне мистецтво)

освітні програми: Середня освіта (музичне мистецтво)

Київ – 2021

ПРОГРАМА З МУЗИКИ

Для спеціальності: 014 – Середня освіта (музичне мистецтво)
для здобуття ступеня «бакалавр»
(муз. коледж, муз.–пед. коледж, училище культури)

Абітурієнти, які вступають до факультету мистецтв повинні скласти вступне фахове випробування з:

1. Гри на музичному інструменті (фортепіано, баян, скрипка, акордеон, бандура, гітара).
2. Вокального випробування.
3. Сольфеджіо, теорії музики та музичної літератури, гармонії.

До вступних іспитів з фаху будуть допущені абітурієнти, які мають здоровий голосовий та диригентський апарат.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1. Під час проведення іспитів з основного інструменту абітурієнти повинні продемонструвати майстерне художнє виконання творів різних за жанром та стилем. Абітурієнт повинен представити програму з 4-х музичних творів: поліфонічний твір, твір великої форми, 2 різнохарактерні п'єси.
2. Виразне виконання вокального твору під власний акомпанемент та української народної пісні без супроводу (*a cappella*).
3. З сольфеджіо, теорії музики та музичної літератури, гармонії абітурієнтам необхідно показати навички написання музичного диктанту, вміння запису музики на слух та визначення на слух всіх елементів музичного мовлення.

Гра на музичних інструментах

ФОРТЕПІАНО

Абітурієнт повинен виконати:

1. **Поліфонічний твір** двох або трьохголосний (приблизна складність - И.С.Бах «Трьохголосні інтенції». Прелюдії та фуґи з «Добре темперованого Клавіру», Частини з сюїти).
2. **Твір великої форми** (приблизна складність - И.Гайдн, В.А.Моцарт. Сонати за вибором I частина або всі інші; Л.В.Бетховен. Сонати приблизної складності - №№ 1, 5, 6, 9, 25 або інші).
3. **П'єса кантиленного характеру** українського, російського або зарубіжного композитора.
4. **П'єса чи етюд** технічного спрямування (приблизна складність - К.Черні, опус 740,1.Крамер), віртуозні етюди Ф. Шопена, Ф. Ліста, О.Скрябіна, С. Рахманінов.

БАЯН, АКОРДЕОН

Абітурієнт повинен виконати:

Для випускників муз. коледжів:

1. **Поліфонічний твір** двох або триголосний (приблизна складність – И.С.Бах, ДТК.).
2. **Твір великої форми** (приблизна складність: В.Золотарьов – Соната №2; В.Кусяков – «Осінні за малюнки»; А.Білошицький – Партита № 3).
3. **П'єса кантиленного характеру** (приблизна складність: Л.Ревуцький – Прелюд; К.Мясков – Поема; Ф.Мендельсон – Пісня без слів).
4. **П'єса чи етюд технічного спрямування** (приблизна складність: В.Семьонов–О.Наюнкін – Фантазія на 2 російські теми; М.Різоль – Концертні варіації на тему укр.нар.пісні «Дощик»).

Для випускників пед. коледжів:

1. **Поліфонічний твір** двох або триголосний (приблизна складність - И.С.Бах. Прелюдія та fuga з циклу «8 маленьких прелюдій та фуг»).
2. **Твір великої форми** (приблизна складність - І.Яшкевич. «Сонатина в старовинному стилі» В.Золотарьов. «Дитяча сюїта», одна з сюїт на вибір А.Білошицький. Сюїта «Пори року»).
3. **П'єса кантиленного характеру** (приблизна складність П.Чайковський. «Пісня без слів». В.Косенко. «Мелодія» Ю.Щуровський. «Романс». В.Зубицький. «Коломийки»).
4. **П'єса чи етюд технічного спрямування** (приблизна складність - М.Різоль. «Фантазія на теми укр.нар.пісень та танців». В.Іванов.

СКРИПКА

Абітурієнт повинен виконати:

Для випускників пед. коледжів:

1. **Поліфонічний твір** двох або триголосний (приблизна складність - И.С.Бах. Партита № 2. Alemanda, Giga).
2. **Твір великої форми** (приблизна складність - Ф.Шпор. Концерт № 9, 11).
3. **П'єса кантиленного характеру** (приблизна складність - Ф.Крейснер (в стилі Г.Пуньяні) «Прелюдія і АLEGRO»).
4. **П'єса або етюд технічного спрямування** (приблизна складність – Левицький. «Українська рапсодія»).

Для випускників муз. коледжів:

1. **Поліфонічний твір** двох або триголосний (приблизна складність - И.С.Бах. Партита № 3. Govote en Ronde y. Соната № 1. Adagio, Presto).

2. **Твір великої форми** (приблизна складність - Ф.Мендельсон. Концерт для скрипки з оркестром, e-moll. К.Сен-Санс. Концерт № 23.В.А.Моцарт. Концерт № 3, 4, 5. М.Брук. Концерт № 1).
3. **П'єса кантиленного характеру** (приблизна складність - Н.Паганіні. «Контабіле». Б.Лятошинський. «Мелодія»).
4. **П'єса чи етюд технічного спрямування** (приблизна складність – М. де Фалья. «Іспанський танець»).

БАНДУРА

Абітурієнт повинен виконати:

1. **Поліфонічний твір** двох або триголосний (приблизна складність - Й.С.Бах. «Прелюдія» до-мажор. Й.С.Бах. «Сіціліана». М.Дремлюга. «Прелюдія і фуга»).
2. **Твір великої форми** (приблизна складність - Г.Гембера. «Варіації на тему укр. нар. пісні «Марина». К.Мясков. «Концертна п'єса для бандури та фортепіано» на тему укр. нар. пісні «Вечір на дворі». В.Петренко «Сонатина» на тему укр. нар. пісні «Ой, важу я, важу»).
3. **П'єса кантиленного характеру** (приблизна складність – М. Дремлюга. «Романс». М.Лисенко. «Хвилина розпачу»).
4. **П'єса чи етюд технічного спрямування** (приблизна складність – О.Незовибатько. «Прелюдія»).

ГІТАРА

Абітурієнт повинен виконати:

1. **Поліфонічний твір** у перекладі для гітари (приблизна складність - Й.С.Бах. Прелюдія та фуга ля-мінор. Adagio і Fuga-allegro з «Sonata for violin Solo №1 BWV10017»).
2. **Твір крупної форми** (приблизна складність - К. Смага. Варіації на тему російської народної пісні «Вот мчится тройка почтовая». М.Висоцький. Варіації на тему російської народної пісні «Ах ты, матушка, голова болит»).
3. **П'єса кантиленного характеру** (приблизна складність – оригінальний твір для гітари /наприклад, А. Барріос. Vals Op.8, №4. Ф.Сор. Rondo з «Grande Sonate», op. 22).
4. **П'єса чи етюд технічного спрямування** (приблизна складність – Н. Альфонсо. Етюд для Ільзи Альфонсо. Е.Пухоць. Джміль).

Тривалість гри на музичних інструментах з фахового вступного випробування – 20 хвилин на абітурієнта.

*Сольфеджіо, гармонія, історія музики та
музична література*

Письмово

1. **Двохголосний поліфонічний диктант** в різних ключах з відхиленням або модуляцією.
2. **Слуховий аналіз:**
 - гармонічна послідовність з відхиленнями або модуляцією: записати лінію баса та вказати акорди;
 - визначити на слух акорди в нескладному музичному прикладі.
3. **Завдання з гармонії:**
 - гармонізувати запропоновану мелодію з відхиленнями або модуляцією.
4. **Завдання з історії музики:**
 - визначити автора, назву популярного музичного твору та його основні теми в процесі прослуховування (див. окремий список).

Усно

1. **Читання з листа двоголосного прикладу:**
 - один голос співати другий грати (приблизна складність – И.Способин Сольфеджіо. Двохголосіе. Трехголосіе № 90-112).
2. **Підібрати акомпанемент з фактурою до мелодії укр. нар. пісні або до мелодії дитячої чи шкільної пісні та просольфеджувати.** Орієнтовні зразки українських народних пісень:
 - «Вийшли в поле косарі»;
 - «Ой під вишнею»;
 - «Цвіте терен»;
 - «Ой джигуне, джигуне»;
 - «Ніч яка місячна».

Дитячі пісні: А. Мигай, Ж. Колодуб, Б. Фільц, Ю. Рожавської, М. Дремлюги, О. Злотника, Н. Май, А. Комлікової та інших.

3. Зробити гармонічний аналіз мініатюри з дитячих альбомів відомих композиторів: П.Чайковський «Дитячий альбом». Р.Шуман «Альбом для юнацтва», В.Косенко «24 дитячі п'єси». С.Прокоф'єв «Дитяча музика» (12 п'єс), В.Сильвестров «Дитяча музика» №1, №2 тощо.

4. Дати лаконічну відповідь на запитання про життя та творчість одного з найвідоміших композиторів (див. окремий список).

Тривалість теоретичного блоку з фахового вступного випробування – одна година (60 хвилин).

СПИСОК МУЗИЧНИХ ТВОРІВ ЗАРУБІЖНИХ КОМПОЗИТОРІВ (музична вікторина)

Л. Дакен. «Зозуля».

И.С.Бах. Добре темперований клавір. I том. Прелюдія і fuga до-мінор №2.
Токата і fuga ре-мінор.

Й. Гайдн. Симфонія № 103 (з тремоло литавр, основні теми 1-ї частини).

В.А.Моцарт. Симфонія № 40 соль-мінор; експозиція I частини. Увертюра до опери «Весілля Фігаро». Симфонія № 41 «Юпітер» (1 частина). Соната ля мажор (1 частина).

Л.В.Бетховен. Симфонія № 5 до-мінор. Фінал симфонії № 9 (хоровий фрагмент); соната № 14; соната № 8 ч. 1. Увертюра «Егмонт». Симфонія №3 «Героїчна» мі-бемоль мажор 1 частина (головна партія), 4 частина (тема варіацій). Симфонія №6 «Пасторальна» 1 частина.

Ф.Мендельсон. Концерт для скрипки з оркестром 1 частина.

Ф.Шуберт. «Незакінчена симфонія» сі-мінор 1 частина. «Форель». Серенада.

Ф.Шопен. Вальс № 7 до дієз-мінор. Етюд № 12 до-мінор. Ноктюрн до-мінор.

Ф.Ліст. Угорська рапсодія № 2.

Ж.Бізе. Хабанера з опери «Кармен».

Е.Гріг. «Ранок» з сюїти «Пер Гюнт»; пісня Сольвейг.

М.Равель. «Болеро».

Дж.Гершвін «Колискова» з опери «Поргі і Бесс»

М.І.Глінка: Увертюра до опери «Руслан і Людмила»; Вальс-фантазія»; «Я пам'ятаю мить чудову» на вірші О.С. Пушкіна.

М.А.Римський-Корсаков: Симфонічна сюїта «Шехеразада» (1 ч.).

П.І.Чайковський: Вступ до опери «Євгеній Онегін»; арія Ленського (картина 5 опери «Євгеній Онегін»); Перший концерт для фортепіано з оркестром I, III ч.; «Танець маленьких лебедів» з балету «Лебедине озеро»; «Вальс квітів» з балету «Лускунчик»; «Осінь пісня» із циклу «Пори року».

С.В.Рахманінов: Другий концерт для фортепіано з оркестром (1 ч.).

С.С.Прокоф'єв: Танець лицарів з балету «Ромео і Джульєтта».

Д.Д.Шостакович: Сьома симфонія (1 ч.).

А.І.Хачатурян: Вальс із музики до драми М. Лермонтова «Маскарад».

С.В.Свиридов: Вальс із музики до к/ф «Завірюха».

СПИСОК МУЗИЧНИХ ТВОРІВ УКРАЇНСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ

(музична вікторина)

С.С.Гулак-Артемівський: Романс Оксани з опери «Запорожець за Дунаєм»; дует Одарки й Карася з опери «Запорожець за Дунаєм».

М.В.Лисенко: «Віють вітри» (пісня Наталки з опери «Наталка-Полтавка»); «Ой, я - дівчина Наталка» (пісня Наталки з опери «Наталка-Полтавка»); інтродукція до опери «Тарас Бульба».

М.Д.Леонтович: «Щедрик», «Дударик».

К.Г.Стеценко: «Вечірня пісня» на слова Т.Г.Шевченка.

Б.М.Лятошинський: «Осінь» на слова О.С.Пушкіна.

М.М.Скорик: «Мелодія», Карпатський концерт (I частина)

Л.В.Дичко: Камерна кантата «Чотири пори року» 1 частина «Весна»

Є.Ф.Станкович: Камерна симфонія №3 для флейти і струнного оркестру

СПИСОК КОМПОЗИТОРІВ
ЗАРУБІЖНІ КОМПОЗИТОРИ:

Й.С.Бах (1685-1750)	О. Бородін (1833-1877)
М. Римський-Корсаков (1844-1908)	В.А. Моцарт (1756-1791)
С. Рахманінов (1873-1943)	Ф. Шуберт (1794-1828)
С. Прокоф'єв (1891-1953)	Ф.Шопен, (1810-1849)
Йозеф Гайдн (1732-1809)	Й. Гайдн (1732-1809)
Роберт Шуман (1810-1856)	М. Глінка (1801-1857)
Л. Ван Бетховен (1770-1827)	М. Мусоргський (1839-1881)
Ференц Ліст (1811-1886)	П. І. Чайковський(1840-1893)
Дж. Верді (1813-1901)	
Д. Шостакович (1906-1975)	
С. Свиридов (1915-1998)	
Р. Щедрін (1932-)	
А. Шнітке (1934 - 1998)	
Дж. Гершвін (1898 - 1937)	
А.І.Хачатурян (1903 -1978)	

УКРАЇНСЬКІ КОМПОЗИТОРИ:

С. Гулак-Артемовський (1813-1873)Л. Ревуцький (1889-1977)

М. Лисенко (1842-1912)Б. Лятошинський (1894-1968)

М. Леонтович (1877-1921) С. Людкевич (1879-1979)

К. Стеценко (1882-1922) В. Косенко (1896-1938)

М. Скорик (1938 -) Л. Дичко (1939 -)

Є. Станкович (1942 -) В. Сильвестров (1937 -)

В. Губаренко (1934-2000) М. Шух (1952 - 2018)

Вокальне випробування

Абітурієнт повинен виконати два різнохарактерних вокальних твори за формою і змістом:

1. Пісня під власний акомпанемент (приблизна складність – К.Стеценко «Плавай, плавай Лебідонько»; П.Майборода «Стежина», «Пісня про вчительку»; А.Пашкевич «Мамина вишня»; Я.Стеценко «Зоре моя вечірня»; Е.Гріг «Захід сонця»; О.Колодуб «Вишиванка»).

2. Пісня без супроводу (а cappella) (приблизна складність – укр. нар. пісні та їх обробки: В.Заремба «Дивлюсь я на небо»; В.Косенко «Взяв би я бандуру»; О.Чишко «Дощик, дощик»; М.Віленський «У вишневому садочку», «Стоїть явір над водою»).

Тривалість вокального випробування – 20 хвилин на одного абітурієнта

Критерії оцінювання знань і вмінь абітурієнта на фаховому випробуванні

(загальний обрахунок рейтингової оцінки за 200-х бальною системою)

<i>За шкалою університету</i>	<i>Визначення</i>	<i>Характеристика відповідей абітурієнта</i>		
		<i>Сольфеджіо, гармонія теорія музики та музична література</i>	<i>Вокальне випробування</i>	<i>Гра на музичних інструментах</i>
<i>0-99 бали</i>	<i>Низький</i>	Велика кількість помилок у диктанті або диктант ненаписаний. Багато помилок у слуховому аналізі. Гармонізацію мелодії не виконано. Не визначені автори та назви жодного музичного твору. Багато помилок в інтонуванні під час читання з листа. Неточне інтонування мелодії за відсутності акомпанементу до неї. Багато помилок у гармонічному аналізі твору.	Невиразно і інтонаційно нечисто виконані обидва твори. Незбалансоване співвідношення звучання мелодії та акомпанементу. Неартистичне виконання обох творів. Відсутність початкових вокально-технічних навичок (дихання, звуковедення, чітка дикція та співацька артикуляція).	Технічно недосконале виконання всіх творів. Відсутність відчуття форми. Неволодіння педалізацією. Малохудожнє виконання всіх творів. Темпово-ритмічна нестабільність.
<i>100-139 балів</i>	<i>Задовільний</i>	В диктанті невірно визначений розмір, інтонаційні та ритмічні помилки. Є помилки у слуховому аналізі та гармонізації мелодії. Вірно визначено кількох	Здоровий голосовий апарат. Недостатньо артистичне виконання обох творів. Нечисто і невиразно виконаний один твір. Відсутність	Недостатній рівень художнього виконання творів без урахування стилевих особливостей. Недостатній рівень

		авторів та назв одного музичних творів. Є помилки в інтонуванні під час читання з листа, в грі акомпанементу та у співі мелодії пісні.	співацької постави. Часткова відсутність початкових вокально-технічних навичок.	технічного виконання двох творів. Недостатньо виразне інтонування звучання двох творів.
140-169 балів	Достатній	Диктант в цілому написаний, але є окремі помилки. Незначні неточності у слуховому аналізі. Гармонізація мелодії в цілому вірна. Правильно визначено авторів більшості музичних творів та їхні основні теми. Є окремі інтонаційні неточності при читанні з листа. Інтонаційно чисто виконано мелодію пісні, але є неточності в акомпанементі. Є незначні помилки у гармонічному аналізі твору.	Здоровий голосовий апарат. Початкові вокально-технічні навички (дихання, звуковедення, чітка дикція та співацька артикуляція). Співацька постава. . Недостатньо чисто і виразно виконаний один твір. Недостатньо артистичне виконання одного твору з двох.	Недостатній рівень технічного виконання одного твору. Наявність відчуття форми, але недостатньо виразне інтонування звучання одного твору. Володіння педалізацією. Темпово-ритмічна стабільність.
170-200 балів	Високий	Диктант та слуховий аналіз написані без помилок. Вірно зроблено гармонізацію мелодії, правильно визначені відхилення та модуляція. Вірно визначені автори, назви усіх музичних творів та їхні основні теми. Інтонаційно вірно виконано мелодію одного голосу при читанні з листа. Інтонаційно чисто виконано мелодію пісні та вірно	Здоровий голосовий апарат. Співацька постава. Початкові вокально-технічні навички (дихання, звуковедення, чітка дикція та співацька артикуляція). Збалансоване співвідношення звучання мелодії та акомпанементу. Артистичне та інтонаційно	Технічно досконале виконання всіх творів з урахуванням їхніх стильових особливостей. Наявність відчуття форми та виразного інтонування звучання. Володіння педалізацією. Темпово-ритмічна стабільність.

		підбраний акомпанемент. Гармонічний аналіз твору без помилок.	чисте і виразне виконання обох творів.	
--	--	---	--	--

Якщо абітурієнт під час вступного випробування з творчого конкурсу набрав від 0-99 балів, то дана кількість балів вважається не достатньою для допуску в участі у конкурсному відборі до Факультету мистецтв НПУ імені М.П. Драгоманова.

Оцінювання рівня знань абітурієнтів проводиться кожним із членів предметної комісії окремо, відповідно до критеріїв оцінювання. Загальний бал оцінювання рівня знань абітурієнта виводиться за результатами обговорення членами комісії особистих оцінок відповідей абітурієнтів. Бали (оцінки) вступного фахового випробування (творчого конкурсу) виголошуються головою предметної комісії усім абітурієнтам, хто брав участь у випробуванні після закінчення іспиту.

- **КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ СПІВБЕСІДИ**

Предметна комісія аналізує результати співбесіди методом експертної оцінки та колегіально приймає рішення: про «рекомендовано до зарахування» або «не рекомендовано до зарахування».

ЗМІСТ ПРОГРАМИ ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

1. Перевірка набутих фахових знань, умінь та навичок абітурієнтів;
2. Завдання для оцінювання художнього тезаурусу, процесу сприйняття творів музичного мистецтва абітурієнтами.

- **Для пільгових категорій осіб, яким надано право скласти вступні випробування (особи, що потребують особливих умов складання випробувань) в НПУ імені М.П. Драгоманова за рішенням Приймальної комісії створюються особливі умови для проходження вступних випробувань.**

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Анализ вокальных произведений: Учебное пособие. - Л., 1988.
2. Абдуллин Э.Б., Николаева Е.В. Музыкально-педагогические технологии учителя музыки: Учебное пособие. – М.: Прометей, 2005. – 232с.
3. Бех І.Д. Особистісно зорієнтоване виховання // науково-методичний збірник. – К., 1998.
4. Бочкарев Л.П. Психология музыкальной деятельности. – М.: Институт психологии РАН, 1997. – 351с.
5. Галацкая В. «Музыкальная литература зарубежных стран». Вып. 3. - М.: Музыка 1988.
6. Заднепровская Г.В. Анализ музыкальных произведений: Учебное пособие для студентов музыкально-педагогических училищ и колледжей. – М., 2003.
7. Історія української музики, т. 3, 4. - К.: Наук. думка, 1992.
8. Карягина А.В. Современный вокал. Методические рекомендации. СПб: Композитор, 2012.
9. Мазель Л. Строение музыкальных произведений. М., 1986.
10. Музыкальная форма. Ред. Ю.Н. Тюлина. Л., 1966.
11. Мюллер Т. Полифония. Учебник. - М.: Музыка, 1988.
12. Мастера зарубежной эстрады. – М.: Музыка, 1986.
13. Падалка Г.М. Педагогіка мистецтва (Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін). К.: Освіта України, 2008. 274 с.
14. Ростовський О.Я. Методика викладання музики у початковій школі: навч.-метод. посібник / О.Я. Ростовський. – [2-е вид., доп.]. – Тернопіль: Навчальна книга. – Богдан, 2000. – 216 с.
15. Ростовський О.Я. Методика викладання музики в основній школі: навч.-метод. посібник / О.Я. Ростовський. – [2-е вид., доп.]. – Тернопіль: Навчальна книга. – Богдан, 2001. – 272 с.
16. Ростовський О.Я. Педагогіка музичного сприймання: навч.-метод. посібник / О.Я. Ростовський. – К.: ІЗМН, 1997. – 248 с.
17. Ростовський О.Я. Теорія і методика музичної освіти: навч.-метод. посібник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2011. 640 с.
18. Рудницька О.П. Педагогіка: загальна та мистецька: навч. посібник / О.П. Рудницька. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005. – 360с.